

Il-Mellieħa fil-Bolol Maltin

David Bartolo

B. European Studies and History (Melit)

Il-Bolol ta' Malta jew aħjar il-filatelija Maltija, għandhom storja twila li tmur lura għas-sena 1860 fejn l-ewwel bolla kienet ħarġet fl-1 ta' Dicembru.

F'diversi ħarġiet ta' bolol li ħarġet il-Posta ta' Malta matul is-snin insibu diversi xeni ta' postijiet differenti tal-Gzejjer Maltin u diversi xeni wkoll inkonessjoni mal-istorja u l-kultura ta' pajjiżna.

Il-Mellieħa u l-inħawi tagħha kienu evidenti f'diversi settijiet ta' bolol minn dawn u ġieli anki kien hemm settijiet iddedikati għall-Mellieħa biss.

Sena 1987

Fil-15 ta' April ta' din is-sena fis-sett tal-Europa 1987 li kien jikkonsisti f'zewġ bolli, insibu l-Knisja Parrokjali tal-Manikata ddedikata lil San Ġużep, liema lokalità tagħmel parti mill-konfini tal-Mellieħa. Din il-bolla kellha valur ta' 35 ċenteżmi Maltin.

Id-disinjatur ta' dawn il-bolol kien il-Perit Richard England li kien anki l-arkitett tal-istess knisja li bdiet tinbena fl-1962 u kienet lesta fl-1974. Kienet iddikjarata bħala parroċċa fis-16 ta' Frar 1975¹.

Sena 1991

Fid-9 ta' Dicembru tal-1991, il-Posta ta' Malta kienet ħarġet sett ta' 12-il bolla bit-tema: Il-Wirt Naturali u Artistiku tal-Gzejjer Maltin.

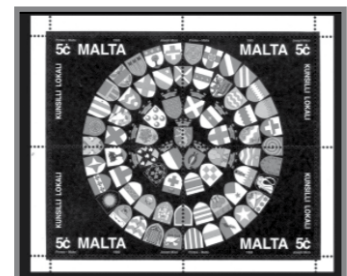

Waħda mill-bolol f'dan is-sett kienet xena mill-Bajja tal-Għadira b'enfasi fuq l-isports tal-windsurfing u tidher sew il-Knisja Arċipretali tal-

Mellieħa u l-madwar. Din il-bolla kellha valur ta' 10 ċenteżmi Maltin u d-disinn tagħha kien sar minn Frank Portelli.

Sena 1993

Fl-20 ta' Novembru tal-1993 fl-okkażjoni tat-twaqqif tal-Kunsilli Lokali f'Malta, il-Posta Maltija kienet ħarġet sett ta' 4 bolol

magħqudin flimkien b'valur ta' 5 ċenteżmi Maltin. Fuq dawn il-bolol, kien hemm l-istemmi tal-Kunsilli Lokali kollha ta' Malta u Għawdex. Dawn il-bolol kienu ddisinjati minn Joseph Mizzi.

L-istemma tal-Kunsill Lokali tal-Mellieħa tinsab fuq l-ewwel bolla. Ta' min jgħid li din l-istemma kienet inbidlet għal dik li għandna llum.

Sena 1995

Din is-sena kienet iddedikata għas-sena tal-Konservazzjoni Naturali Ewropea u fis-26 ta' Lulju kien inħareġ sett biex jikkommemora dan. Dan is-sett ta' 3 bolol, li d-disinn tagħhom kien ta' Maurice Tanti Burlò, kien fih bolla ta' 5 ċenteżmi Maltin relatata mal-kampanja naturali Maltija u x-xenarju kien ħajt tas-sejjeħ u girna. Il-girna hija kuncett ta' ċertu tip ta' struttura rustika li tiddomina l-kampanja u l-inħawi rurali

fil-Mellieħa. B'kollox insibu 81 girna fl-inħawi tal-Mellieħa².

Sena 1999

Bolla minn sett ta' tnejn bit-tema tar-riservi naturali f'pajjiżna fl-okkażjoni tal-Europa 1999 kienet tikkonċerna r-Riserva Naturali tal-Għadira. Dan is-sett kien fuq id-disinn ta' Richard J. Caruana u kien inħareġ fis-6 ta' April 1999.

Din il-bolla ta' 16-il ċenteżmu Maltin kien fiha għasfur Monakella u fl-isfond tiegħu hemm is-Santwarju tal-Għasafar tal-Għadira. Din ir-riserva saret flok is-salini tal-melħ³ u kien fl-1978 meta dan il-post ġie ddikjarat bħala santwarju tal-għasafar⁴.

Fl-okkażjoni tal-mitt sena tal-inkurunazzjoni tal-Madonna tal-Mellieħa meqjuma fis-Santwarju tal-Mellieħa, il-Posta ta' Malta, fis-6 ta' Ottubru 1999 kienet ħarġet sett ta' żewġ bolol biex tfakkar dan l-anniversarju. L-ewwel bolla ta' 6 ċenteżmi Maltin turi x-xbieha tal-Madonna u l-Bambin li kienet ġiet inkuranata fl-1899 u l-artal maġġuri tal-istess Santwarju. Il-bolla l-oħra ta' 35 ċenteżmu Maltin turi l-pittura *ex-voto* tal-Kavallier Fra Wolfgang Guttenberg, liema pittura tinsab fis-Sagrastija fl-istess Santwarju. Din kienet saret bħala wegħda meta fil-25 ta' April 1678, ħames xwieni tal-Ordni ta' San Ġwann inqabdu f'maltempata qrib il-gzejjer ta' Taranto fl-Italja⁵. Id-disinjatur ta' dan is-sett kien Joseph Mizzi.

Sena 2001

Fl-okkażjoni taż-żjara tal-Papa Ġwanni Pawlu II, il-Posta ta' Malta ħarġet sett ta' żewġ bolol fl-4 ta' Mejju 2001. Waħda minn dawn turi l-figura tal-Papa u fl-isfond tidher l-istatwa ta' San Pawl fuq il-Gzejjer ta' San Pawl, liema gzejjer huma parti mit-territorju tal-Mellieħa. L-istatwa hija xogħol l-iskulturi Sigismondo (1780-1853) u Salvatore Dimech (1805-1887) u saret fl-1845⁶. Din il-bolla kellha valur ta' 16-il ċenteżmu Maltin u d-disinn

ta' dan is-sett kien ta' Joseph Mizzi.

Sena 2006

Il-Posta Maltija fid-29 ta' Settembru 2006, ħarġet sett ta' ħames bolol bit-tema Kastelli u Torrijiet f'Malta. Waħda minnhom li kellha valur ta' Lira Maltija, kellha fuqha ritratt tal-Palazz ta' Selmun. Dan il-post ma kienx maħsub għat-taqbid imma kien jintuża għall-mistrieh. Dan il-palazz ma hemmx data eżatt meta nbena u l-arkitett tiegħu kien Duminku Cachia (1690-1761)⁷. Dawn il-bolol kienu ddisinjati minn Anouschka Grech.

Sena 2011

Biex tfakkar is-servizz tal-karozzi tal-linja tradizzjonali ta' Malta li kien ħa jinbidel, il-Posta ta' Malta fit-2 ta' Lulju 2011, ħarġet sett ta' 20 bolla b'karozzi tal-linja differenti bil-kuluri tal-lokalitajiet li kienu jservu. Waħda minn dawn li kellha valur ta' €0.69 kienet dwar il-karozza tal-linja tal-Mellieħa. Dawn kienu ta' lewn abjad b'faxxa blu⁸. Il-karozza tidher fl-inħawi tal-Għadira bl-isfond tal-Knisja Arcipretrali tal-Mellieħa. Dan is-sett kien fuq id-disinn ta' Cedrick Galea Pirota.

Sena 2015

Fid-29 ta' Lulju 2015, il-Posta Maltija fis-serje Malta Marittima ħarġet sett ta' tliet bolol iddedikat kollu għal pitturi *ex-voto* li jinsabu fis-Santwarju tal-Mellieħa.

Bolla ta' €0.51 turi l-wegħda li għamel il-Kaptan Giuseppe Giacomo u l-ekwipaġġ tiegħu tal-Brigantin Concezione waqt maltempata qawwija fit-28 ta' Dicembru 1835 hdejn il-kosta ta' Lixandra fl-Egittu⁹.

Għaqda Mużikali Imperial IL-MELLIEĦA

Bolla ta' €0.82 turi l-wegħda magħmula minn Giovanni Ellul li kien fuq il-Bark Matutina waqt maltempata qawwija bir-ragħad fis-17 ta' Jannar 1839 f'halq ix-xmara Mersey f'Liverpool, ir-Renju Unit¹⁰.

L-aħħar bolla li kienet ta' €1.00, turi l-wegħda li kien għamel il-Kaptan Giuseppe Diacono u l-ekwipaġġ tiegħu fuq l-ixprunara S. Francesco di Paula meta fid-9 ta' Diċembru 1843 kien inkisrillohom it-tmun bejn il-gzejjer ta' Linosa u Lampedusa fl-Italja¹¹.

Sena 2017

Fid-9 ta' Mejju 2017, fis-serje Europa 2017 bit-tema Kastelli, il-Posta Maltija ħarġet sett ta' żewġ bolol. Waħda minnhom li kienet ta' €0.59 turi t-Torri l-Aħmar mill-ajru. Il-Forti Sant'Agata jew kif inhu magħruf l-aktar bħala t-Torri l-Aħmar, inbena mill-Gran Mastru Lascaris fejn il-bini tiegħu beda fil-5 ta' Diċembru 1647 u kien lest fl-20 ta' Novembru 1648¹². Dan is-sett kien iddisinjat minn Cedrick Galea Pirotta.

Fl-10 ta' Lulju 2017, il-Posta ta' Malta ħarġet sett ta' żewġ bolol bit-tema Euromed - Siġar fl-Mediterran. Waħda minnhom li kienet ta' €0.10 turi siġra *Tetraclinis Articulata* – is-siġra tal-ġhargħar li hija s-siġra nazzjonali ta' Malta u fl-isfond tagħha

Festa 2017

tidher il-Knisja Arcipetrali tal-Mellieħa. Id-disinn ta' dan is-sett kien ta' Richard J Caruana.

Riferenzi:

- 1 Guillaumier, A (2002), p. 384
- 2 Jaccarini, C. (2002), p. 173
- 3 Sultana, J. (2003), p. 79
- 4 Ibid, p. 82
- 5 Muscat, J. (2009), p. 2
- 6 Farrugia Randon, S. (2006), pp. 29-38
- 7 Borg, P.P. (1996), p. 27
- 8 <http://www.Mellieħa.com/geninfo/transport.htm>
- 9 Muscat, J. (2009), p. 60
- 10 Ibid, p. 61
- 11 Ibid, p. 65
- 12 Debono, C. (2012), p. 59

Bibliografija:

- Borg, P.P. (1996), *Selmun A Story of Love*, Valletta, Union Print
- Debono, C. (2012), *The Maltese Militia* (tezi mhux ippublikata), Università ta' Malta
- Farrugia Randon, S. (2006), *Comino, Filfla and St Paul's Island*, San Ġwann, P.E.G.Ltd
- Guillaumier, A. (2002), *Bliet u Rhula Maltin*, St Venera, Klabb Kotba Maltin
- Jaccarini, C. (2002), *Il-giren u l-imġiebaħ* f' Catania J. (ed)., fil-*Mellieħa Mal-Milja taż-Żmien*, Veritas Press
- Muscat, J. (2009), *Ex Voto Santwarju tal-Madonna tal-Mellieħa - Malta*, Qrendi, Best Print

Oħrajn:

- <https://www.maltaphilately.com/en/products/liststampcatalogue?pagecode=cmg>
- <http://www.Mellieħa.com>